

M

Rautakauteen löytö
(Pohjanmaan Hist. Museo 2160)

Vähäkylän pitäjän Tervajoen kylästä
erästä hautausmaasta Pajun-
perkiön maalla (Hvalokuvaa ja 1 keittä)

Sanomalehdessä "Vapaa Sana" oli v. 1912
17 p. kesäk. (n:rossa 68) seuraava uutinen:
"Muinaislöytö Tervajoen kunnan pöytä-
tilallisen J. Rinne oli Taimen kunnan 14 p.
korjaamassa aita maansa rajalla
olevan kiviroukkion (Hidenkaudan) ja
jä käänteli muutamia kiviä seipäitä
paremmiin pyötyhäkseenä, näki hän sein-
joulon poltetuita luita, ja ruvettuaan paik-
kaa paremmiin tarkastamaan, löysi metalli-
sen sormusta muistuttavan esineen sekä pa-
hoon ruostuneen sapelin katkenna kappaleena
ja joukon rautaisia astianpalasia, joita
yhteensä liittäen näki astian olleen pi-
nösen kattilan tai majan; hyvin suokas-
pahainen se oli, muistutti vähän suppiloa".
Esineet löydettiin 29 p. kesäk. 1912 Vaasan
Museon (Pohjanmaan Hist. Museo 2160), jonka
luettelosta saamme edelleen tietää, että
esineet oli löydetty n. 3 km:n päästä Terva-
joen rautatieasemalta Juhon Rinteen pöy-
tilan maalta. Itse esineiden mukana
oli lippu, jossa oli merkintä: "Graffynud"

från Rinne hemmans mark i Tervajoki af
Kilkyrö socken, ca 3 km fr. Tervajoki station
i juni 1912 invid hans äng i jordytan
vid södra kanten av gravens stora mit-
telsten. Esnieet, jätta styck. 1915 läket till
Hist. Museon piirittäviksi, ovat seuraavat:

- 1) Yksikeräinen pronssisormus (Häckman, die
älfere Eisenzeit I S. 11:4)
- 2) Yksiteräinen miekan kappale, yhä
kattelma keuhis samasta miekasta, rautaa.
- 3) Kilvenkupuran kappaleita, rautaa, muo-
to näyttää alleen kute Häckman, Eisenzeit Taf. 22:34t.
- 4) Joukko rautakappaleita.
- 5) Luuta.

Piirustukset esnieistä 1-3 sekä jirstaksi rau-
takappaleista 4 on Hist. Museossa.

Kajdensani eläk. 1915 erästä Vähäkylän Per-
tion kylässä olevaa löytöpaikkaa tarkastamas-
sa, kävi myös Tervajoen kylässä haalibi-
massa tarkempia tietoja tästäkin, jättäisi
tarkalle määräämättömästi mutta jolla
tapauksessa varh. rautakauteen kuluwasta
löydöstä?

Palstatilallinen Juhos Rinne oli jo kuol-
lut, mutta hänen leskensä Manta Rinne
Fieri kylä raunion ja vieläpä jokseenkin
kiveskalontin mieltä esine oli löydetty. Hau-
taraunio sijaitti Pajuperkion mäellä,
joka sijaitsee venäts lähellä rautatietä,
sen eteläpuolella, Tervajoen asemalta n. 2-3
km Vaasaan päin. Mäellä on kute esnes-
täin on tummempaa, runsas raunio sike-
mä. Raunioista kiti: Fou. V. O. Heikel v. 1905
seitsemäntoista kappaleita, jolloin useimmista

toivottu, ikävä kyllä, jättäen täsmällisesti
määräämättömiä mutta todennäköisesti
ajalle ennen v. 500 j. Kr. luettavia esineitä
Yhdessä rauniosta löytyi ^(n:o 2014) kuitakin solbi
(Hackman, Eisenzeit. Taf. 3:4), joka foot. Hackma-
nin mukaan on ~~100~~ 100-luvulta j. Kr. Juhon
Riinteen löytämät, miinikään jällees tar-
keimmia määräämättömät esineet oli-
vat löytyneet rauniosta n:o 23 [A.
O. Heikelin kartalla (Hackman Eisenzeit
s. 91 fy. 99)], joka on vielä tulhennatta,
Tämän raunion jorikki kulkee Louma-
koillisessa suunnassa aita, joka raunion
koudalla on kivistä teltty. Aidan luoteis-
puolella on jorikkypästä loukkoisten (?) Riin-
teen palstatilan, sen kaakkoispuolel-
la Raukkolan talon maata. Esineet
olivat löytyneet Raukkolan (eli Raikon)
puolelta, erään muuta kiviä eläkä vie-
män isomman „silmäkiven“ (aidan ai-
dan vieressä, näkyy valokuvassa, missä
jorikonen seisoo sen päällä) vierestä, joka-
reunkin aidan raunion yli menevän
osan keskikalhdalta. Esineitä seuraukses-
ta lipusta ^(ks. ylämpänä) saamme lisäksi tietää, että esi-
neet olivat löytyneet „kiven etelä-kulman
luota!“

A. O. Heikelin Pajuperkiönmäen
rauniokartalla on kaikkiaan 25 raunioi-
ta. Näiden lisäksi löytyi metsän pei-
tosta, läheltä rauniota N:o 1, sen Lou-
maispuolelta selvän, joskin muuta
vieman maantunneunnan raunion, jonka
olen lisäänyt ^(N:o 26) (myöskään seuraavalle kart-
ta-ajajennäkselle. Tähän on myös mer-

Kitty (ilmämääräin ja komppari avulla),
osa raunio n:o 23 kulkeva aita se-
kä "silvätti," jonka luota puieet ei
havattu.

Paikalla kävi allekirjoittanut 29 p.
eläk. 1915

Aarne Ruopaeus.

Valakuvia

Pajuperkion mäeltäjä sen
ympäristöstä, Vähäkylön pi-
täjän Tervajoen kylässä.

M. 1915.

Kuva 1. Raunio n:o 23 (vrt. Hackman, Die
 ältere Eiszeit s. 91) Pajuperkiön mäellä,
 eteläkaakosta katsottuna (vrt. karttaan).
 Poika seisoo silmäkiven, jonka juurelta esi-
 neet Poljanmaan Hist. Museo n:o 2160 löy-
 tyivät.

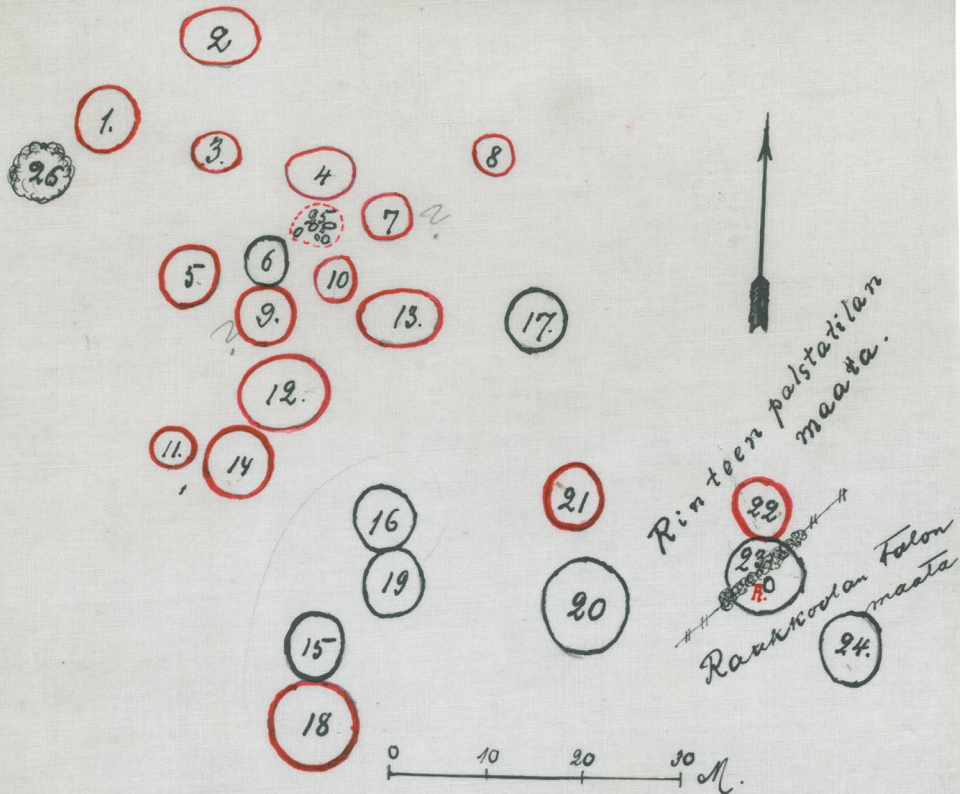
Kuva 2. Näköala raunio n:o 23 pääl-
 tä kaakkoon päin, tausta (puna-
 nuoli!) on Peltostenmäki, jolla useam-
 pia hautaraunioita (Aspelini n:rot
 110-117).

Kuva 3. Hautausmaailmia Tervajoen
 kylässä luoteesta päin läheeltä rautatie-
 valokuvattuina: 1. Hikonmäki ja sen takana
 Peltoskumäki. 2. Pajuperkionmäki (latojen rajoit-
 tamalla alueella). 3. Höyrymäki (oittaa Paji-
 perkionmäen takana).

Kuva 4. Raunio n:o 16 (ks. Hackman, Die
 ältere Eisenzeit s. 91) Pajuperkionmäen
 luoteesta, raunio n:o 12 "Silmäkieppiä"
 valokuvattuna. Oikealla reunassa näkyy
 vähän raunioita n:o 15.

Pajuperkiön mäen rauniot
 Väähäkyrön pitäjän Terva-
 joenkylässä. (A.O. Heikelin mukaan)
 Punaisella kehällä merkityt rau-
 niot ovat tutkittuja. Raunio ne
 26 on ennestään kartoille merkitse-
 mätön. Löytö (Pohjanmaan Hist.
 Museo N:o 2160) rauniosta ne 23 koh-
 dasta **A.**

A.S. 1915.

12